

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobců: a) I. T., nar. X
b) M. K., nar. X, oba st. příslušnost X
doručovací adresa X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 11. 2021, č. j. OAM-893/ZA-ZA11-ZA03-2021, a č. j. OAM-894/ZA-ZA11-ZA03-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný prvním napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobkyně a) o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), druhým napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce b) dle stejného ustanovení zákona o azylu (dále jen „žalobkyně“ a „žalobce“ nebo společně

„žalobci“). Konstatoval, že žalobci jsou státními příslušníky Gruzie, která se ve smyslu § 2 vyhlášky ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, považuje, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie, za bezpečnou zemi původu. Žalobci neprokázali, že by jim v případě jejich problémů v zemi původu (výhrůžky ze strany bývalého partnera žalobkyně, s nímž se žalobkyně rozešla v roce 2000) země původu nebyla schopna nebo ochotna v případě potřeby poskytnout pomoc; žalobci se na žádný státní orgán v zemi původu ani neobrátili.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podali žalobci včasnou žalobu. Namítají četná porušení zákonných ustanovení, která však pro neprovázanost s konkrétními okolnostmi věci nepředstavují žalobní body. Konkrétněji uvádí, že při využití § 16 odst. 2 zákona o azylu je třeba vždy posuzovat míru přiměřenosti dopadů jeho využití na osobu žadatele, což však žalovaný neučinil.
3. Jedinou relevantní skutečností je pro žalovaného to, že žalobci pocházejí z Gruzie. Žalovaný zásadně pochybil tím, že nevzal v potaz všechny skutečnosti. Když se žalobkyně rozešla se svým bývalým partnerem a vzala si v únoru 2020 žalobce, bývalý partner začal oběma vyhrožovat. Opakovaně za nimi chodil do domu, na žalobce čekával před jeho prací nebo před domem, vyhrožoval mu a opakovaně jej fyzicky napadl. Žalobce se vždy útokům ubránil nebo utekl. Jinam se žalobci přestěhovat nemohou, neboť mimo Tbilisi by nenašli práci. Naposledy bývalý partner napadl žalobce pistolí s gumovými kuličkami. Bývalý partner má na policii známé a kamarády, žádost o pomoc by mohla situaci ještě zhoršit. Žalovaný zcela přehlíží subjektivní aspekt hrozby vážné újmy a hrozbou ze strany bývalého partnera žalobkyně se dostatečně nezabýval. Žalobci proto navrhují, aby soud napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
4. Žalobci taktéž v žalobě požádali o přiznání odkladného účinku.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření upozorňuje na smyšlený žalobní výrok, že bývalý partner žalobkyně žalobce opakovaně fyzicky napadl. Jak je zřejmé z obou výpovědí žalobců, výhrůžky byly vždy jen v rovině slovní. S bývalým partnerem se žalobkyně rozešla v roce 2000 a výhrůžky začaly po dvaceti letech, když se žalobkyně vdala. Žalobci výhrůžky v zemi původu zhruba rok do jejich odjezdu ze země vůbec neřešili, neobrátili se s žádostí o pomoc na státní orgány, pouze se jednou v rámci města přestěhovali. Žalobci tak ani náznakem neprokázali, že Gruzii v jejich případě nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Tvrzení, že má bývalý partner na policii známé, v žádném případě neprokazuje, že státní orgány země původu nebudou schopny nebo ochotny žalobcům poskytnout pomoc. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
7. Žaloba **není** důvodná.

8. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:
1. obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,
 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
9. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
10. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je směrnice č. 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“). Ta v bodu 40 své preambule uvádí, že *pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak*. Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.
11. Pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „hrozí

větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.

12. Úvodní žalobní námitka, že při použití § 16 odst. 2 zákona o azylu je třeba posuzovat míru přiměřenosti dopadů, které má použití tohoto ustanovení na osobu žadatele, není zcela srozumitelná. Lze pouze poznamenat, že přiměřenost dopadů použití § 16 odst. 2 zákona o azylu žalovaný nezkoumá, jeho úkolem je zhodnotit, zda jsou splněny podmínky pro použití tohoto ustanovení (tj. zda žadatel pochází z bezpečné země původu a zda prokázal, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze).
13. Žalobci se obávají výhrůžek ze strany bývalého partnera žalobkyně, s nímž se žalobkyně rozešla v roce 2000. I pokud krajský soud pomine jisté očividné pochybnosti o věrohodnosti tvrzení žalobců (bývalý partner začal žalobcům vyhrožovat 20 let po skončení společného soužití s žalobkyní; v průběhu pohovoru oba žalobci na dotaz žalovaného uvedli, že se jednalo vždy výhradně o slovní výhrůžky, v žalobě uvádějí opakované fyzické napadení a napadení pistolí s gumovými kuličkami), ani tak nejsou skutečnosti uvedené žalobci dle krajského soudu způsobilé vyvrátit domněnku bezpečnosti Gruzie.
14. Obavy ze strany soukromých osob (tu bývalého partnera žalobkyně) sice mohou být relevantní z hlediska udělení doplňkové ochrany, ovšem pouze v případě, že by státní orgány namítané ohrožení „podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008 – 47). Možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany tedy představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu.
15. Ze zprávy Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu z října 2021 (která byla v době vydání napadeného rozhodnutí dostatečně aktuální) vyplývá, že ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení je upravena prostřednictvím řady zákonů, které většinou mají zakomponovanou úroveň ochrany jednotlivce srovnatelnou se zeměmi EU. Gruzie se maximálně snaží mezinárodní dohody týkající se lidských práv dodržovat. Gruzínští občané mohou ke své obraně použít řadu prostředků, včetně podání stížnosti ke státnímu zastupitelství, a justičních institucí. Případnou nečinností či zneužitím pravomocí státních orgánů se rovněž zabývá úřad ombudsmana, který vystupuje velmi aktivně.
16. Žalovaný poté v napadeném rozhodnutí konstatoval, že Gruzie je zařazena na seznam bezpečných zemí původu, shrnul informace o stavu ochrany lidských práv dle uvedené zprávy, a na základě citovaných pasáží dospěl k závěru, že žalobci měli možnost využít ochrany kompetentních orgánů země původu, což ovšem neučinil. Nelze přitom dospět k závěru, že by státní orgány nebyly schopny v případě potřeby poskytnout žalobci

pomoc, což odpovídá i shromážděným informacím o zemi původu. Žalobci shodně vypověděli, že o ochranu v zemi původu nepožádali, protože bývalý partner má v jejich policejním okrsku známé a situace by se mohla ještě zhoršit. I za této situace však mohli žalobci požádat o ochranu u jiného okrsku (kde bývalý partner známé nemá) nebo využít jiné shora uvedené prostředky, které gruzínský právní řád nabízí.

17. Hrozbu vážné újmy dle § 14a odst. 1 zákona o azylu lze identifikovat v případě, že žadateli hrozí reálné nebezpečí (k výkladu tohoto pojmu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82). Rozhodující proto není subjektivní aspekt hrozby. Žalovaný nepochybil, pokud se subjektivním aspektem blíže nezabýval.
18. Lze tedy shrnout, že označení Gruzie za bezpečnou zemi původu zvýšilo důkazní břemeno a břemeno tvrzení na straně žalobců. Bylo na nich, aby uvedli natolik ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu (přímo ke Gruzii srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2020, č. j. 6 Azs 62/2020 – 27). To však žalobci neučinili, shora vylíčený příběh neprokazuje, že by v případě žalobců nebylo možné považovat Gruzii za bezpečnou zemi původu, a že by se žalobcům v právě v jejich konkrétní situaci problémů v souvislosti s výhrůzkami ze strany bývalého partnera žalobkyně nedostalo v zemi původu ochrany.

V. Závěr a náklady řízení

19. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
20. O návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby soud samostatně nerozhodoval, neboť po učinění nezbytných procesních úkonů rozhodl ve věci; rozhodnutí o odkladném účinku by proto nemělo žádný smysl.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nebyli úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 31. ledna 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce